

G

LEUKE GROENE DINGEN DOEN

Naomi Walmsley
& Dan Westall

N

UITGEVERIJ
JAN VAN ARKEL

R

L

E

Inhoud

In park en tuin

Overall natuur 7
Klimaatverandering 14
Handige knopen 16

Openluchttheater 22
Boom als schildersezal 24
Natuurlijke vogelvoerhanger 25
Slakkenrace 32
Drinkbak voor bijen 33
Botanische kunstvoorstelling 34
Reuzenbellenblaas 36
Slang vol bellen 38
Weven met natuur 40
Spelletjes voor buiten 42
Schaduwverven 44
Moddertaartjes 46
Hanger van wilgentenen 50
Tenten bouwen 52
Natuurlijke bordspelletjes 56
Dierendetective 58

Op pad in de stad

Wolken spotten 64
Op zoek naar wilde
stadsbewoners 66
Stil in de stad 70
Superbeestjes 74
Overall bomen 76
Plantkracht 80
Speurtocht in de stad 86
Op kleurenjacht 88
Een nachtwandeling 90

Knutselwerk

- Zeepvilt 98
- Ecotextiel printen
  - met blaadjes 100
- Ecoprinten met waterverf 102
- Dennenappelhart 105
- Meetstok 106
- Bijenwasdoek 108
- Natuurdagboek 110
- Slinger van bladeren 114
- Kruiden planten en gebruiken 116
- Laarzen vol fruit 118
- Een zak vol aardappels 119
- Stokbootjes 120
- Spoorschoenen 122
- Bouw een nest 125
- Een natuurtas vilt 126
- Zaadbommetjes 130
- Spelen met kastanjes 132

Recepten

- Het hoe en wat van wildplukken 136
- Verzachtende zalfjes 138
- Brandnetelchips 140
- Brandnetelsmoothie 141
- Brandnetel met knoflook en boter 142
- Barbecuebroodjes 144
- Pesto van look-zonder-look 145
- Paardenbloemkoekjes 146
- Paardenbloemhoning 147
- Bramenchutney 150
- Bramensorbet 151
- Bramen-appeltaart 152

- Voorbeeldsporen 154
- Auteurs en fotoverantwoording 156
- Bronnen en colofon 157

Overal natuur

Door kinderen te verbinden met natuur, help je ze hun creativiteit, zelfvertrouwen, veerkracht en leervermogen te ontwikkelen en versterken. Ook leren ze omgaan met risico's. Met maar een beetje extra moeite kan dit ook in de stad!

Als je buiten de stad woont, kun je zó naar buiten om de natuur te beleven. Die is overal om je heen en nodigt uit tot spelen en ontdekken. Je zou het niet denken, maar ook in de stad is natuur overal te vinden. Je hebt echt geen bos nodig om op zoek te gaan naar beestjes, of een tuin om moddertaartjes te maken, een veld om spelletjes te doen of een weiland om bloemetjes te bekijken. Je kunt zelf je eigen natuurlijke plek maken, of beter nog, op zoek gaan naar wat er in de directe omgeving aan natuur te vinden is. Het zal je verbazen hoeveel!

Als je een beetje tijd neemt, zie je spinnenwebben op autospiegels, gras en 'onkruid' tussen stoeptegels, bomen in wisselende kleurenpracht langs de straten, vogelnestjes op het schoolplein en nog heel veel meer. Natuur is echt overal. Je hoeft alleen maar aandachtig om je heen te kijken.

Hoe gebruik je dit boek?

Dit boek is voor kinderen én volwassenen. Samen leer je van alles over de wereld om je heen en hoe je de planten en beestjes die er wonen kunt zoeken, vinden en begrijpen. Er staan leuke activiteiten in voor alle leeftijden; van een creatief modderspel voor kleuters tot het maken van zalfjes en het weven met wilgentakken voor wat oudere kinderen. Van het herkennen van planten tot diersporen, van het verzamelen van belevenissen in een natuurdagboek tot het maken van een nachtwandeling. Van wolken spotten tot beestjes zoeken. Je gaat heel anders om je heen kijken, ook in de drukke stad.

In dit boek vind je stap-voor-stap tips om samen thuis, in de tuin of in het park creatief aan de slag te gaan. Je krijgt recepten om 'onkruid' om te toveren tot lekkernij of medicijn en ideeën voor leuke spelletjes.

Behalve deze tips voor leuke groene dingen krijg je ook informatie over hoe je zorgvuldig met de aarde om kunt gaan en waarom dat nodig is. We vertellen je over de klimaatverandering en hopen je te inspireren goed te zorgen voor je eigen omgeving. Ook dat is allemaal natuur. →

Waar vind je natuur in de stad?

Kijk omhoog

Richt je aandacht eens op de wolken, vogels, bijen, vlinders. Zie hoe het zonlicht door de bladeren van de bomen valt. Probeer een regendruppel te vangen op je tong. Ook 's nachts is er van alles boven je hoofd te zien; bewonder de sterren en de cyclus van de maan.

Kijk omlaag

Beestjes wonen echt niet alleen in de tuin, je vindt ze ook tussen de spleten van het trottoir. Kijk maar eens hoeveel je er kunt vinden. Of zoek naar bladeren en stokken om iets moois mee te maken; een toverstok, een zwaard, een pop. Gebruik je fantasie!

Het park

In parken is vaak veel ruimte om heerlijk te spelen. Misschien zijn er ook bomen om veilig in te klimmen, watertjes om te verkennen, bosjes om verstopperijtje te spelen en bloemen om aan te ruiken.

De volkstuin

Veel mensen hebben zelf geen tuin maar misschien ken je iemand met een volkstuin of heb je er zelf een. Voor mij was dat vroeger een geweldige plek. Ik hielp met het telen, verzorgen, oogsten en uiteindelijk opeten van groenten. Het liefste at ik stiekem de aardbeien uit mijn moeders tuin, terwijl ik net deed of ik hielp met bonen plukken.

De begraafplaats

Hoe gek het ook klinkt, een begraafplaats zit vol leven. Vaak vind je er oude bomen, braamstruiken en prachtige wilde bloemen. Kijk wel uit waar je loopt en wees respectvol, ook naar andere bezoekers die in alle rust een geliefde overledene komen bezoeken.

Reuzenbellenblaas

Op een zonnige dag is er niks leukers dan enorme bellen te zien zweven op de wind. Voeg een paar kinderen toe die ze achterna rennen en hun best doen ze allemaal stuk te prikken en je hebt een recept voor een geweldige middag.

STAP 1

Maak een flinke hoeveelheid bellenblaas en giet het in een grote bak. Bind met een mastworp (zie blz. 16) de uiteinden van het korte touw aan het uiteinde van de stokken.

LEEFTIJD elke
TIJDSDUUR 10 minuten
GEREEDSCHAP schaar
MATERIAAL bellen-
blaasmengsel (zie recept
hiernaast), 2 bamboe-
stokken, 2 stukken touw
van 1 en van 2 meter,
2 metalen ringen, grote
bak

STAP 2

Rijg het lange touw door beide metalen ringen. Deze dienen als gewicht om het touw in een driehoekvorm te laten hangen. Knoop ze in het midden vast met een halve knoop (zie blz. 17) zodat ze niet verschuiven.

SUPERKRACHTIG BELLENBLAASMENGSEL

- 6 koppen water
(gedestilleerd water werkt het best maar kraanwater doet het ook)
- 1 kop afwasmiddel
- ½ kop maiszetmeel
- 1 eetlepel bakpoeder
- 1 eetlepel glycerine
(verkrijgbaar bij de drogist)

Los het zetmeel op in het water door goed te roeren. Doe er voorzichtig de overige ingrediënten bij. Je wilt niet dat het nu al gaat schuimen. Laat het mengsel zeker een uur staan. Roer af en toe voorzichtig door als je ziet dat het maiszetmeel naar de bodem zakt. Ook tijdens het gebruik zul je dat moeten blijven doen.

STAP 3

Knoop de uiteinden van het lange touw met een halve knoop vast aan de uiteinden van de stokken waaraan ook de korte touwtjes al zijn vastgeknoopt. Je stokken vormen nu de handvaten van een grote lus.

STAP 4

Doop de lus van touw in je belLENblaas en je kunt van start! De wind blaast er prachtige belLEN van.

Tip

Probeer zo veel mogelijk in de schaduw te blijven. Door de zon drogen je belLEN uit en daardoor spatten ze sneller uit elkaar.

Tip

Als je een grotere tent wilt, zet dan twee lakens met knijpers aan elkaar vast.

Losse tent

Zoek eerst drie takken. Eentje zo lang als je zelf bent, de andere twee ongeveer zo lang als je arm. Maak de twee korte takken aan elkaar vast met een sjorring (zie blz. 17) en zet ze in een v-vorm op de grond. Zet dan de grote tak schuin naar met het bovenste uiteinde in de v. Dit is het skelet van je schuilplek. Je kunt de drie takken eventueel nog aan elkaar vastknopen voor extra stevigheid. Gooi nu het laken over de stellage.

LAAT GEEN SPOREN ACHTER

Ook al kom je de volgende dag terug, vergeet niet om je tent weer uit elkaar te halen en alle materialen mee naar huis te nemen. Heb respect voor de natuur.

Op zoek naar wilde stadsbewoners

Veel dieren die je op het platteland kunt vinden, hebben zich ook slim aangepast aan het stadsleven. Vaak ben je er zo aan gewend ze te zien, dat je er niet eens meer bij stilstaat. Het loont de moeite ze beter te leren kennen; ze zijn intelligent en creatief. Lees deze weetjes en let goed op wanneer je ze weer tegenkomt.

EEKHOORNS

Wist je dat...

Eekhoorns in wel vier of vijf verschillende nesten tegelijk wonen? Op die manier zijn ze moeilijker te vinden voor prooidieren. Het liefst wonen ze in een holletje in een boom. Maar als ze dat niet kunnen vinden, kunnen ze ook een heus nest boven in een boom bouwen.

Wist je ook dat de voortanden van eekhoorns nooit stoppen met groeien? Is het je wel eens opgevallen dat eekhoorns nooit in een rechte lijn de weg over rennen wanneer er een auto aankomt? Dat zigzaggen doen ze altijd wanneer ze zich bedreigd voelen. Zo brengen ze eventuele vijanden in verwarring. In het geval van auto's is het overigens niet zo heel erg effectief.

Vind je eekhoorns schattig? Wacht maar eens tot je een jonkie ziet! Die zijn maar 2,5 cm groot.

Respect

Omdat ze zelden al hun noten weer terugvinden dragen ze enorm bij aan het planten van bomen. Meer bomen betekent meer schone lucht en zuurstof en minder wateroverlast. Dus dankjewel eekhoorn!

Waar kun je ze vinden?

In de stad zitten de meeste eekhoorns in de parken. Ze houden ervan zich in de bomen te verstoppen, noten en zaden te zoeken en de restjes mee te pikken die door bezoekers na een picknick zijn achtergelaten.

Nog meer ideeën

- Experimenteer eens met schaduwen op verschillende tijden van de dag. Is de ochtend het best of juist tegen zonsopgang? Noteer je bevindingen in je natuurdagboek (zie blz. 110).
- Maak schaduwen met je eigen lijf of met verschillende voorwerpen.
- Gebruik krijt of krijtverf (zie vorige blz.) rechtstreeks op de stoep. De regen maakt er weer iets heel anders van. Houd er wel rekening mee dat niet iedereen het leuk vindt als er op de stoep wordt gekliederd dus vraag van tevoren even of het goed is.

2a

2b

LEEFTIJD elke
TIJDSDUUR 20 minu-
ten of langer
GEREEDSCHAP
perforator (eventueel
een hobbyset in ver-
schillende vormen),
lijmpistool
MATERIAAL verschil-
lende soorten bladeren
(dik, glanzend blad
zoals rododendron
werkt het beste), lint

3a

3b

Tip

Je kunt de bladeren ook
met acrylverf beschilde-
ren. Als je er een vel papier
onder legt (om de tafel te
beschermen), zul je zien
dat daar ook interessante
patronen op verschijnen.

STAP 2

Knip met de perforator een patroon van gaatjes in de bladeren. Zorg er wel voor dat je voldoende blad overhoudt.

STAP 3

Lijm met hulp van een volwassene de bladeren aan het lint. Je kunt ze ook door de gaatjes aan het lint rijgen. Hang de slinger op en geniet van het schouwspel.

